

Menene Gaskiya? - Lamba ta Uku

Hanyar zuwa Imuwasu

Jeff Pippenger

2023-09-07

A cikin bisharar Yahaya, nan da nan bayan Jibin Karshe har zuwa lokacin da Yesu ya tafi Aljannar Getsemani, akwai dogon labari tun daga sura ta goma sha huɗu har zuwa karshe sura ta goma sha bakwai. Ina da niyyar yin bayani a kan waɗannan surori a cikin makala ta gaba. Wannan makala ita ce tubalin da za a gina fahimtar waɗannan surori a kai. Dangane da layin gyara na tarihin Almasihu, tattaunawar Almasihu da almajiransa a waɗannan surori tana nan da nan bayan shigowar nasara cikin birni kuma nan da nan kafin gicciye. Yesu ya shiga Urushalima, sa'an nan ya ci abincinsa na karshe tare da almajiran, sa'an nan wannan labarin ya faru, kuma daga nan ya tafi Getsemani, kuma da tsakar dare a wannan rana ɗaya aka kama Shi, kuma mataki bakwai na tsarin da ya kai ga gicciye ya fara. A annabce, Shi da almajiran suna tsaye ne nan da nan bayan taron sansani na Exeter kuma nan da nan kafin Babban Bacin Rai, a cikin wani tarihi da motsin watan bakwai yake wakilta. A cikin labarin da ya fara nan da nan bayan Jibin Karshe, abu na farko da Yesu ya fada shi ne:

Kada zuciyaƙu ta damu: kuna ba da gaskiya ga Allah, ku ba da gaskiya ga ni ma. Yohanna 14:1.

Da yake sane cewa babban abin takaici yana gabatowa cikin 'yan sa'o'i kaɗan, Yesu ya nemi ya karfafa almajiransa domin rikicin da ke tafe. Layin annabci da yake boye a cikin alamu huɗu masu nuna hanya, waɗanda suka kunshi abubuwan da aka misalta da tsawa bakwai, shi ne tarihin da waɗannan mataƙai uku na labarin cikin bisharar Yohanna suke faruwa. Wannan layi boyayye, a cikin tsawa bakwai, yana wakiltar tarihin daga abin takaicin farko zuwa abin takaici na karshe.

Kafin Yesu ya gaya musu cewa kada zukaƙansu su “firgita,” Yahuza Iskariyoti ya riga ya bar cin abincin ya tafi wurin Sanhedrin a karo na uku kuma na karshe. Sa'ad da ya bar cin abincin domin ganawarsa ta uku, ya rufe lokacinsa na gwaji.

A cikin mahallin layin boye da ke cikin alamar tsawatsu bakwai, shigowar Almasihu cikin nasara tana wakiltar Kukan Tsakar Dare, inda ake bayyana rukuni biyu na masu sujada. Alamar hanya ta harafin tsakiya na Ibrananci wanda ake amfani da shi wajen kirƙirar kalmar Ibrananci “gaskiya,” ita ce harafi na goma sha uku a cikin jerin haruffan Ibrananci. Goma sha uku tana wakiltar tawaye, kuma a matsayin alamar hanya ta annabci tana wakiltar Kukan Tsakar Dare inda budurwai marasa hikima suke wakiltar bayyanar tawaye, kamar yadda Yahuza yake yi a lokacin alamar hanya ta shigowar cikin nasara.

“Akwaɗi kuma koyaushe za a kasance da ciyawaƙar banza a cikin alkama, budurwai marasa hikima tare da masu hikima, waɗanda ba su da mai a cikin tulunansu tare da fitilunsu. Akwai Yahuda mai kwaɗayi a cikin iƙkilisiyar da Almasihu ya kafa a duniya, kuma za a kasance da Yahudodi a cikin iƙkilisiya a kowane mataki na tarihin.” Signs of the Times, October 23,

Sa'ad da Yahuda ya mayar da kudin, ya amsa cin amanarsa ga Kayafa, sa'an nan kuma ga Almasihu, sai ya tafi ya rataye kansa. Yayin da yake fita daga zauren shari'a sai ya yi ihu, da ainihin kalmomin nan da suke wakiltar halin rashin mafita na budurwa marar hikima sa'ad da suka gane cewa ba su samo mai ba.

“Yahuda ya ga cewa roke-rokensa sun zama banza, sai ya fice da gaggawa daga zauren yana cewa, Ya yi latti! Ya yi latti! Ya ji cewa ba zai iya rayuwa ya ga an gicciye Yesu ba, kuma cikin fid da rai ya fita ya rataye kansa.” *Desire of Ages*, 722.

Yahuda yana misalta sakon Karar Tsakar Dare na karya da cewa, “ya ruga daga cikin zauren yana kwarara da murya, Ya yi latti sosai! Ya yi latti sosai!” Sakon kullum yana bayyana rukuni biyu na masu bauta, kuma kamar yadda ya kasance a tarihin Millerite, budurwai marasa hikima suka ci gaba bayan isowar sakon Karar Tsakar Dare na gaskiya tare da wani sakon karya. Saboda haka, a tarihin Millerite, muna da kungiyar da ta zaɓi William Miller a matsayin jagora, alhali tana kin sakon mala'ika na uku kuma tana hamayya da karamin garke wanda ya bi Almasihu zuwa Wuri Mafi Tsarki.

An dauke hankalina zuwa nan gaba, sa'ad da za a ba da siginar. “Ga Ango yana zuwa; ku fita ku tarye shi.” Amma waɗansu za su yi jinkiri wajen samun mai domin cika fitilunsu, kuma a makare kwarai za su gane cewa hali, wanda mai yake wakilta, ba abu ne da za a iya canjawa zuwa ga wani ba. Review and Herald, February 11, 1896.

Alamar hanya ta uku na boyayyen tarihi tana wakiltar shari'a, kuma harafi na karshe na baƙaƙen Ibrananci ne yake wakiltarta. Harafin shi ne “Tav,” kuma idan aka rubuta shi yana da siffar giciye. Giciyen yana wakiltar shari'a.

Daga babban rashin cikas bege na farko a tarihin Millerite har zuwa Kiran Tsakar Dare, ko daga harafin alfa har zuwa harafi na goma sha uku, akwai alamar hanya da ke wakiltar wani lokaci, wanda aka gane a matsayin lokacin jinkiri cikin misalin budurwai goma, wato lokacin jinkiri da yake kuma cikin Habakkuk sura ta biyu. Daga Kiran Tsakar Dare, ko harafi na goma sha uku na tawaye, har zuwa babban rashin cikas bege, harafi na karshe na jerin haruffa, akwai kuma wani lokaci wanda aka kira “motsin wata na bakwai,” ba domin ya dauki watanni bakwai ba, sai dai domin sakon Kiran Tsakar Dare ya bayyana cewa Almasihu zai zo a rana ta goma ta wata na bakwai a kalandar Yahudawa, wadda ita ce Ranar Kafara.

Mahallin da labarin da ke cikin Yohanna sura ta goma sha huɗu har zuwa sura ta goma sha takwas ya fara ne a cikin wani ɗan lokaci wanda yake wakiltar motsin watan bakwai a tarihin Millerite. Nauyin wannan labari a cikin bisharar Yohanna shi ne shirya almajirai domin rikicin da yake tafe na gicciye (harafin “Tav”). Saboda haka Kristi ya bayyana cewa daga mutuwarsa har zuwa lokacin da zai hau wurin Ubansa kuma ya dawo, wannan zai kasance ga almajiransa lokacin baƙin ciki, rashin tabbas, da kuma cizon yatsa. Kamar yadda yake tare da siffofin annabci na dukan cizon yatsa na farko waɗanda aka wakilta a cikin shaidar layukan gyara, cizon yatsan ya kunshi wani yanayi ne da ya samo asali daga rashin kula da wata muhimmiyar gaskiya da aka riga aka bayyana.

Mutuwar Kristi a kan gicciye ta kasance kuma tana nan muhimmiyar gaskiya, kuma ya fada wa almajirai kai tsaye cewa za a gicciye shi kuma za a tashe shi daga matattu, amma rikicin ya kasance mai girma kwarai, mai mamayewa kwarai, har suka manta da abin da ya kamata su tuna.

“Sa’ad da aka rataye Almasihu, Bege na Isra’ila, a kan gicciye, kuma aka daga Shi sama kamar yadda Ya gaya wa Nikodimus cewa za a yi, begen almajiran ya mutu tare da Yesu. Ba su iya bayyana wannan al’amari ba. Ba su iya fahimtar dukan abin da Almasihu ya riga ya gaya musu a kansa ba.” Faith and Works, 63.

Muhimmin sakon dukan ruwayar da ke cikin surori hudun nan na Yahaya da muke magana a kansu shi ne Yesu yana shirya almajiransa domin lokacin takaici da za su fuskanta, tun daga kama Yesu da tsakar dare har sai da ya komo bayan hawansa zuwa wurin Ubansa. A cikin surori hudun nan na Yahaya, wancan dan lokacin da Almasihu ya kasance nesa da almajiran yana wakiltar lokacin jinkiri. A tarihin zahiri, wannan dan lokaci, wanda nake bayyana a matsayin lokacin jinkiri, ya faru ne bayan rikicin gicciye. A cikin surori hudun da muke shirin dubawa, a annabce suna wakiltar lokacin jinkiri da yake farawa da takaicin farko, ba bayan babban takaicin gicciye ba.

Me ya sa nake ba da shawarar cewa babban baƙin cikin ƙarshe da Almasihu yake shirya almajiransa domininsa, yana wakiltar babban baƙin cikin farko wanda, a layin gyaran Almasihu, shi ne mutuwar Li’azaru? Dole ne a warware wannan tambaya kafin mu iya ganin labarin da ke cikin surori hudu na Yohanna cikin hasken da yake karfafa gaskiyoyin da yanzu ake kwance hatiminsu dangane da boyayyen tarihin tsawowi bakwai.

A cikin tarihin Almasihu, tsawon lokacin da ya kasance tsakanin mutuwar Li’azaru da tashinsa ya yi daidai da lokacin jinkiri. Sa’an nan Almasihu ya tafi Urushalima domin shigarsa ta nasara. Almasihu, a cikin Yahaya goma sha huɗu, yana magana da almajiransa a lokacin tarihin abin da zai kasance motsin wata na bakwai, wanda ya fara ne sa’ad da lokacin jinkiri ya riga ya ƙare da zuwan sakon Kukan Tsakar Dare wanda ya ƙaddamar da motsin wata na bakwai.

Don fahimtar yadda kalmar Ibrananci ta “gaskiya” take tabbatar da gano boyayyar tarihin da aka buɗe hatiminta daga tarihin alama na aradu bakwai, ana buƙatar a yi wani nazari mai zurfi da hankali game da sakon da Kristi yake ba almajiransa a wancan lokacin a cikin Yohanna sura ta goma sha huɗu zuwa sura ta goma sha bakwai. Misali na yadda ake amfani da alamar hanya ta babban rashin cika buri domin fayyace alamar hanya ta rashin cika buri na farko za a iya gane shi ta wurin abin da almajiran suka fuskanta a kan hanyar zuwa Imuwasu.

Abin da ya kawo ƙarshen lokacin jinkiri a tarihin Milleriyawa shi ne gyaran annabcin shekarar 1843 da a baya ya gaza. Aikin Samuel Snow na haɓaka sakon da ya gabatar da motsin watan bakwai, wanda ya ƙare da Babban Baƙin Ciki, za a iya bi diddigin sa a tarihi ta wajen bin yadda fahimtarsa ta girma cikin rubuce-rubucensa da aka buga da kuma gabatarwarsa a bairar jama’a waɗanda suka kai ga taron sansani na Exeter. Sharhin hurarre yana kusantar wannan ci gaban ta wata hanya dabam da kawai ci gaban tarihin sakon ƙarshe na Snow. ‘Yar’uwa White ta sanar da mu cewa an gane sakon ne sa’ad da Ubangiji ya janye hannunsa daga kuskuren da ke cikin lissafin da ke kan jadawalin Habakkuk na shekarar 1843.

“Na ga mutanen Allah cike da farin ciki cikin jira, suna sa ran Ubangijinsu. Amma Allah ya nufi ya gwada su. Hannunsa ya rufe wani kuskure a cikin kididdigar lokutan annabci. Waɗanda suke jiran Ubangijinsu ba su gano wannan kuskuren ba, kuma mafi ilimi daga cikin mutanen da suka yi adawa da lokacin su ma sun gaza ganinsa. Allah ya nufa mutanensa su fuskanci baƙin ciki na cizon rai. Lokacin ya wuce, kuma waɗanda suka yi jira da farin ciki ga Mai Ceton su suka kasance cikin baƙin ciki da karayar zuciya, alhali kuwa waɗanda ba su ƙaunaci bayyanar Yesu ba, amma suka rungumi saƙon saboda tsoro, suka yi farin ciki cewa bai zo a lokacin da ake sa rai ba. Iƙirarin bangaskiyarsu bai taɓa zuciya ya kuma tsarkake rayuwa ba. Wucewar lokacin an tsara shi ƙwarai domin ya bayyana irin waɗannan zukata. Su ne na farko suka juya suka yi wa masu baƙin ciki, masu cizon rai waɗanda da gaske suka ƙaunaci bayyanar Mai Ceton su ba’a. Na ga hikimar Allah cikin gwada mutanensa da ba su gwaji mai zurfi domin a bayyana waɗanda za su ja da baya su kuma koma a sa’ar jarabawa.”

“Yesu da dukan rundunar sama suka dubi waɗanda suka daɗe suna doƙin ganin Shi wanda rayukansu suke ƙauna da tausayi da ƙauna. Mala’iku kuwa suna shawagi a kewaye da su, domin su ƙarfafa su a lokacin gwajinsu. Waɗanda suka yi saƙaci da karɓar saƙon sama an bar su cikin duhu, fushin Allah kuma ya kunna a kansu, domin ba su yarda su karɓi hasken da Ya aiko musu daga sama ba. Waɗancan masu aminci amma da suka yi baƙin ciki saboda rashin cikaɓe, waɗanda ba su iya fahimtar dalilin da ya sa Ubangijinsu bai zo ba, ba a bar su cikin duhu ba. Suka sãke komawa ga Littattafansu Masu Tsarki domin binciken lokutan annabci. An ɗauke hannun Ubangiji daga kan lambobin, aka kuma bayyana kuskuren. Suka ga cewa lokutan annabci sun kai zuwa shekara ta 1844, kuma irin wannan hujjar da suka gabatar don nuna cewa lokutan annabci sun ƙare a 1843, ita ce ta tabbatar da cewa za su ƙare ne a 1844. Haske daga Maganar Allah ya haskaka matsayinsu, kuma suka gano wani lokacin jinkiri—‘Ko da kuwa [wahayin] ya jinkirta, ka jira shi.’ Cikin ƙaunarsu ga zuwan Almasihu nan da nan, sun yi watsi da jinkirin wahayin, wanda aka tsara domin ya bayyana masu jira na gaskiya. Suka sãke samun wani tabbataccen lokaci. Duk da haka, na ga cewa da yawa daga cikinsu ba su iya tashi sama da tsananin baƙin cikinsu ba, domin su mallaki irin wannan himma da ƙarfi waɗanda suka bambanta bangaskiyarsu a shekara ta 1843.”

“Shaidan da mala’ikunsa suka yi nasara a kansu, kuma waɗanda ba su yarda su karɓi saƙon ba suka taya kansu murna a kan hangen nesansu mai nisa da hikmarsu saboda rashin karɓar ruɗin nan, kamar yadda suka kira shi. Ba su gane cewa suna ƙin shawarar Allah a kan kansu ba, kuma suna aiki cikin haɗin kai da Shaidan da mala’ikunsa domin su rikitar da mutanen Allah, waɗanda suke rayuwa bisa ga saƙon da aka aiko daga sama.”

“Masu bi cikin wannan saƙo an danne su a cikin ikkilisiyoyi. Na ɗan wani lokaci, tsoro ya hana waɗanda ba za su karɓi saƙon ba aiwatar da abin da ke cikin zukatansu; amma wucewar lokacin ta bayyana ainihin yadda suke ji. Sun yi marmarin su yi shiru da shaidar da masu jira suke jin an tilasta musu su bayar, wato cewa lokutan annabci sun kai har zuwa 1844. Cikin bayyani masu bi suka bayyana kuskurensu, suka kuma bayar da dalilan da suka sa suke sa ran Ubangijinsu a 1844. Masu adawarsu ba su iya kawo wata hujja a kan ƙarfafan dalilan da aka gabatar ba. Duk da haka fushin ikkilisiyoyi ya ƙone; suka ƙuduri aniyar kada su saurari hujja, kuma su toshe wannan shaida daga cikin ikkilisiyoyi, domin kada sauran su ji ta. Waɗanda ba su yi ƙarfin hali su hana wa wasu hasken da Allah ya ba su ba, an fitar da su daga cikin

ikkilisiyoyi; amma Yesu yana tare da su, kuma suna cike da farin ciki cikin hasken fuskarSa. An shirya su domin su karɓi saƙon mala'ika na biyu.” Early Writings, 235–237.

Tarihin da aka gabatar yanzu ya bayyana, a cikin sauran abubuwa, kwarewar ranar 18 ga Yuli, 2020, duk da haka abin da nake so ku yi la'akari da shi shi ne cewa fahimtar da saƙon Kukan Tsakiyar Dare ya wakilta, kamar yadda Samuel Snow ya gabatar a taron zangon Exeter, ba aikin tarihi na Snow ne ya wakilta ba, sai dai aikin hannun Ubangiji. Hannunsa ya rufe kuskure, kuma sa'ad da Ya janye hannunsa ne sai Milleriyawa suka iya fahimtar bacin ransu, kuma su kuma fahimci cewa sun kasance cikin lokacin da aka wakilta a matsayin lokacin jinkiri.

Janye hannunsa muhimmin sashe ne a cikin al'amarin almajiran da suke kan hanya zuwa Imuwasu. Yana wakiltar karshen zamanin da aka sani da lokacin jira, kuma yana karewa da fahimtar da saƙon Kukan Tsakar Dare yake wakilta. Duk da haka, misalin Imuwasu ya faru ne bayan gicciye, wanda yake wakiltar Babban Bakin Ciki, ba bakin cikin farko na mutuwar Li'azaru ba.

Kuma, ga shi, biyu daga cikinsu suka tafi a wannan rana zuwa wani kauye mai suna Emmaus, wanda yake nesa da Urushalima kamar furulon sittin. Suka kuwa yi ta magana da juna game da dukan waɗannan abubuwan da suka faru. Sai ya zama, yayin da suke tattaunawa tare suna muhawara, Yesu da kansa ya matso kusa, ya kuma tafi tare da su. Amma an kange idanunsu don kada su gane shi. Sai ya ce musu, Wace irin magana ce wannan da kuke yi wa juna, kuna tafiya, alhali kuma kuna bakin ciki? Luka 24:13–16.

Kalmar “eyes” a cikin wannan nassi tana wakiltar gani na ruhaniya, fiye da ainihin gaɓar ido. Kalmar “holden” tana nufin karfi. Almajiran ba su iya fahimtar hangen gicciye ba, gama Kristi ya rufe ikon ganinsu na hangen annabci game da gicciyen. Hannun Kristi alama ce ta karfinsa. Baƙin cikin da Yesu ya gane yana wakiltar babban takaicinsu. Bayan karin tattaunawa da almajiran da suka yi bakin ciki suka yi, Kristi ya fara magana.

Sai ya ce musu, Ya ku wawaye, masu jinkirin zuciya ga ba da gaskiya ga dukan abin da annabawa suka faɗa: Ashe, bai wajaba Almasihu ya sha waɗannan abubuwa ba, sa'an nan ya shiga cikin ɗaukakarsa? Sai ya fara daga Musa da dukan annabawa, ya bayyana musu a cikin dukan Nassosi abubuwan da suka shafe shi. Suka kusanto kauyen da suke nufa; shi kuwa ya yi kamar zai wuce gaba. Amma suka roke shi kwarai, suna cewa, Ka zauna tare da mu: gama yamma ta gabato, rana kuma ta kure sosai. Sai ya shiga don ya zauna tare da su. Luka 24:25–29.

Yesu ya koyar da almajiran ta wurin amfani da tsarin fassarar Littafi Mai Tsarki na “historicist”, yana kawo layukan annabci daga Musa zuwa gaba ta cikin tarihin tsarki domin a gano tarihin gicciye. Yesu ya yi amfani da layukan tarihin annabci na dā, waɗanda suke wakiltar tsoffin hanyoyi da kuma tsarin layi bisa layi, domin ya koyar da almajiran da suka karaya. Sa'ad da Ya nuna kamar zai ci gaba da tafiya ba tare da su ba, sai suka roke shi kwarai ya shigo ya zauna tare da su. Suna cikin lokacin jira, kuma Kristi yana dab da ɗauke hannunsa daga idanunsu. Sa'ad da aka ɗauke hannunsa, lokacin jiran zai kare, kuma yayin da suka yi gaggawa ta cikin duhu suka koma Urushalima wurin almajirai goma sha ɗaya, sun kasance alama ta saurin yaɗuwar saƙon Kukan Tsakar Dare.

Sai ya zama, yayin da yake zaune tare da su yana cin abinci, ya dauki gurasa, ya yi masa albarka, ya karya, ya kuma ba su. Sai idanunsu suka buɗe, suka gane shi; kuma ya face daga ganinsu. Luka 24:31.

Yesu ya janye hannunsa da yake riƙe da fahimtarsu game da wahayin annabci, kuma da ya yi haka, sai suka gane shi. Yesu ya kawo musu saƙon Kiran Tsakar Dare, kuma suka karɓe shi suna cin abinci, gama dole ne a ci kowane saƙo. Nan da nan suka yi gaggawa “kamar wani gagarumin ambaliyar ruwa a faɗin kasar” domin su gaya wa almajirai goma sha ɗaya.

Sai suka ce wa juna, Ashe, zukatanmu ba su yi ta kuna a cikinmu ba, sa’ad da yake magana da mu a kan hanya, kuma sa’ad da yake buɗe mana Nassosi? Nan da nan kuwa suka tashi a wannan sa’a, suka koma Urushalima, suka tarar da goma sha ɗayan suna a taro tare, da kuma waɗanda suke tare da su, suna cewa, Haƙiƙa Ubangiji ya tashi, ya kuma bayyana ga Simon. Su ma kuwa suka ba da labarin abubuwan da suka faru a hanya, da yadda aka gane shi gare su cikin gutsuttsurar gurasa. Da suna cikin wannan magana, Yesu da kansa ya tsaya a tsakiyarsu, ya ce musu, Salama ta tabbata a gare ku. Amma firgici da tsoro suka kama su, har suka dauka cewa aljani ne suka gani. Sai ya ce musu, Don me kuka firgita? Kuma don me tunane-tunane suke tasowa a zukatanku? Ku dubi hannuwana da kafafuna, ni ne da kaina: ku taɓa ni, ku gani; domin aljani ba shi da nama da kasusuwa, kamar yadda kuke gani ina da su. Da ya faɗi haka kuwa, sai ya nuna musu hannuwansa da kafafunsa. Amma da yake har yanzu ba su gaskata ba saboda farin ciki, suna kuma mamaki, sai ya ce musu, Kuna da wani abinci a nan? Sai suka ba shi gutsuttsuren gasashen kifi, da saƙar zuma. Ya karɓa, ya ci a gabansu. Sai ya ce musu, Waɗannan su ne kalmomin da na faɗa muku tun ina tare da ku, cewa dole ne a cika dukan abubuwan da aka rubuta game da ni a cikin dokar Musa, da annabawa, da zabura. Sa’an nan ya buɗe musu fahimtarsu domin su fahimci Nassosi. Luka 24:32–45.

Kamar yadda ya kasance ga almajiran da ke kan hanyar Emmaus, Yesu ya gabatar da saƙon tare da tsarkakan tarihohin da suka gabata na Littafi Mai Tsarki domin ya bayyana tarihin mutuwar sa da tashinsa daga matattu, kuma ya yi haka ta wajen ba su misalin cin abinci. Dole ne mutanen Allah su ci saƙon. A cikin rashin tabbacin su da baƙin cikinsu, Yesu ya kawo lokacin jinkirin da ya gudana tun daga mutuwar sa har zuwa tashinsa daga matattu, hawansa zuwa sama da dawowarsa zuwa ƙarshe, ta wurin buɗe fahimtarsu ga saƙon gaskiya ta yanzu wanda aka gina bisa tsarkakan tarihohin da suka gabata da aka haɗa tare layi bisa layi.

Saboda haka, almajirai biyun nan a kan hanyar zuwa Emmaus (waɗanda suke wakiltar mala’ika na biyu wanda aka haɗa da kuma aka ba ƙarfi ta wurin saƙon Kukan Tsakar Dare) suna tantance lokacin jinkirin da ya biyo bayan gicciye a matsayin lokacin jinkirin da ya gabaci Kukan Tsakar Dare. Saboda haka, baƙin cikin almajiran yana wakiltar baƙin ciki na farko a cikin layin annabci, ba babban baƙin ciki ba.

Sai a maimaita labarin Emmaus tare da almajirai goma sha ɗaya masu baƙin ciki. Yesu ya haɗu da su, ya koyar da su game da cika kalmar annabci ta wurin tsarin “historicism”, sa’an nan kuma ya buɗe fahimtarsu, yayin da suke cin abinci. Farkon labarin yana bayyana ƙarshen labarin. Sa’an nan Yesu ya gabatar da shaida ta uku ga gaskiyar cewa za a iya amfani da baƙin cikin gicciye a matsayin annabci ga baƙin ciki na farko. Ya ba da shaida ta uku ga tsarin tarihin ta wurin gaya

musu su dakata a Urushalima har sai sun karbi iko daga Sama.

Sai ya ce musu, “Haka yake a rubuce, haka kuma ya wajaba Almasihu ya sha wahala, kuma ya tashi daga matattu a rana ta uku; kuma a yi wa’azin tuba da gafarar zunubai cikin sunansa a cikin dukan al’ummai, a soma daga Urushalima. Ku kuwa shaidu ne ga wadannan abubuwa. Kuma ga shi, ina aiko muku da alkawarin Ubana; amma ku zauna a cikin birnin Urushalima har sai an suturta ku da iko daga sama.” Sai ya fitar da su har wajen Betanya, ya daga hannuwansa, ya sa musu albarka. Aka kuwa yi, yana cikin sa musu albarka, sai ya rabu da su, aka dauke shi zuwa sama. Suka yi masa sujada, suka koma Urushalima da babban farin ciki; suna kuwa kullum a cikin haikali, suna yabon Allah, suna kuma sa masa albarka. Amin. Luka 24:46–53.

Misalin almajiran da suke kan hanyar zuwa Emmaus yana bayyana wani lokacin jira wanda ya fara daga mutuwar sa har sai da aka tashe shi daga matattu kuma ya hau zuwa wurin Ubansa. Lokacin jiran ya kare ga almajiran Emmaus sa’ad da aka tabbatar da sakon abubuwan da suka faru na gicciye ta wurin tsarin hada layukan tsarkakan tarihohin da suka gabata wuri guda, layi bisa layi. Sa’an nan almajiran suka dauki sakon suka tafi da shi da gaggawa gwargwadon iyawarsu. Sa’an nan Yesu ya sadu da almajirai goma sha daya, kuma an sake ambaton cin abinci tare; an yi amfani da layi bisa layi domin tabbatar da sakon, kuma kamar yadda ya yi da almajiran Emmaus, sai ya buɗe fahimtarsu sannan ya tafi. Amma ba kafin ya bayyana tarihin jiran a Urushalima ba, har sai lokacin jiran ya cika da zuwan Ruhu Mai Tsarki a ranar Fentikos.

Sa’ad da Yesu ya umurci almajiransa su dakata a Urushalima, wannan shi ne karshen labarin hanyar zuwa Emmaus. Farkon labarin ya wakilci bakin ciki na rashin cika tsammani, sai kuma lokacin dakatawa, sannan wahayi na gaskiya da ke wakiltar sakon Kukan Tsakar Dare. An cika wannan wahayin gaskiya ne sa’ad da Almasihu ya cire hannunsa, wanda ya kasance ya “riƙe” idanun almajiran. Wannan shi ne farkon labarin, kuma tsakiyar labarin an maimaita shi da wannan labarin guda daya sa’ad da Almasihu ya kawar da rashin cika tsammanin daga almajirai goma sha daya ta wurin bayyana kansa gare su da kuma buɗe fahimtarsu ga Kalmarsa. Sai kuma shaidar ƙarshe ta wannan tsarin annabci iri daya wanda ya fara da rashin cika tsammani na fari, ba babban rashin cika tsammani ba.

Tarihin daga Emmaus zuwa Fentikos yana ba da shaidu uku game da rashin cika beɗe na farko, lokacin jinkiri, da Kukan Tsakar Dare, duk da haka ainihin rashin cika beɗe na yake matsayin alamar hanya a farkon kowanne daga cikin shaidun ukun, a zahiri rashin cika beɗe na biyu ne, ba na farko ba. Gane cewa alamar hanyar da take Babban Rashin Cika Beɗe a tarihin Milleriyawa ana amfani da ita don misalta rashin cika beɗe na farko a tarihin Milleriyawa, abu ne mai muhimanci wajen fahimtar labarin da muke samu a cikin surori huɗu na Yahaya da suka faru tsakanin cin da ya wakana a jibin ƙarshe da kuma kama da aka yi da tsakar dare a gonar Getsamani. Ya dace a lura cewa sa’ad da Yesu ya bayyana ga almajirai goma sha daya ya kuma ci tare da su, ya tambaya, “Don me kuka firgita? kuma don me tunani suke tasowa a cikin zukatanku?”

Da zarar ya gama cin Jibin Ƙarshe a cikin littafin Yohanna, nassin da za mu yi la’akari da shi ya fara da kalmomin Almasihu yana gaya musu, “Kada zukatanku su firgita.” A cikin kwanaki biyar, sun riga sun manta da wannan umarni ƙwarai. Daga sura ta goma sha huɗu zuwa sura ta goma sha

bakwai na bisharar Yohanna yana wakiltar bakin cikin farko na 18 ga Yuli, 2020, wanda yake shigar da wani lokaci na jinkiri, yana kaiwa ga Wahayin Yesu Almasihu wanda aka buɗe hatiminsa kafin farewar lokacin alheri, kuma yana wakiltar sakon Kukan Tsakar Dare. Wannan saƙo yana shigar da wani zamani da motsin wata ta bakwai ya kwatanta, kuma almajiran Emmaus ma sun kwatanta shi ta gudunsu zuwa Urushalima cikin duhun dare. Wannan tarihin ne abin da haruffa uku na Ibrananci suka wakilta, waɗanda Almasihu ya yi amfani da su domin ya wakilci kansa a matsayin “Gaskiya.”

A cikin labarin waɗannan surori huɗu na Yohanna ne muke samun ba kawai an bayyana aikin Ruhu Mai Tsarki a matsayin mataƙai iri ɗaya na waccan Kalma ba, amma kuma a nan ne ake samun mafificiyar hujja da za ta tabbatar da iƙirarin da ake yi yanzu cewa cikaƙarshe ta sakon Kukan Tsakar Dare yanzu ana gabatar da ita a hankali a taron sansani na Exeter daga ranar goma sha biyu ga Agusta zuwa ranar goma sha bakwai. Sa’ad da waliyyai masu jira suka gane sakon a ƙarshe, za a jefa duniya cikin rikicin dokar Lahadi, yayinda waɗannan manzanni suke kai sakon gargadi na ƙarshe na “kwanaki na ƙarshe” ga duniya mai mutuwa.